

Päiväys
17.9.2025

Diaarinumero
1183/03.04.04.04.19/2024

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

17.9.2025

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **24.9.2025**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 17.9.2025 nro 1145/2025, valitus ympäristölupa-asiassa, koskien Salon voimalaitoksen toiminnan muuttamista polttoaineen haketuksen ja murskauksen osalta, Salo.

Luvan hakija

Nevel Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **17.9.2025 – 24.10.2025**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallinto-oikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **24.10.2025**.

17.09.2025

Dnro 1183/03.04.04.04.19/2024

Asia Valitus ympäristölupa-asiassa

Valittaja ja luvan hakija

Nevel Oy

Päätös, josta valitetaan

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 19.8.2024 nro 184/2024 (korjattu 21.10.2024)

Aluehallintovirasto on myöntänyt ympäristöluvan Nevel Oy:n Salon voimalaitoksen toiminnan olennaiselle muutokselle. Lupa koskee rankapuun haketusta kiinteistöllä 734-16-2-9 päätöksestä tarkemmin ilmenevillä haketusalueilla 1 ja 2. Lupaan on lisäksi sisällytetty vuonna 2013 voimalaitoksella käyttöön otetun savukaasulauhduttimen tiedot.

Aluehallintovirasto on muuttanut Salon voimalaitoksen ympäristöluvan numero 15/2014/1 lupamääräystä A.1. ja poistanut lupamääräykset A.2., A.9., A.10., C.5. ja D.11.

Lupaan on liitetty lupamääräykset 1–24, joista lupamääräykset 4, 5, 7 ja 10 kuuluvat seuraavasti:

4. Rankapuun ja valmistetun hakkeen varastoinnin toteutuksesta, melusteista ja niiden sijainneista sekä haketuksesta on laadittava toteutussuunnitelma. Suunnitelman tulee sisältää kuvaus niistä toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että alueella on hakettaessa riittävän korkeat ja leveät melusteet haketuksen ympärillä ja, että haketusta tehdään ainoastaan melusteiden suojassa. Suunnitelmassa tulee huomioida myös lupamääräyksessä 10 edellytetyt varastointia koskevat vaatimukset.

Suunnitelma on toimitettava valvontaviranomaiselle tarkastettavaksi ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tiedoksi viimeistään kaksi kuukautta ennen murskauksen ja haketuksen aloittamista.

5. Rankapuun haketukseen ja murskaukseen sekä varastointiin käytettävien alueiden hulevedet on kerättävä hallitusti ja käsiteltävä kiintoaineen erottamiseksi tasausaltaassa tai muulla tarkoitukseen sopivalla kiintoaineenerotusjärjestelmällä. Kiintoaineen erotuksen jälkeen vedet on johdettava erilliseen tarkkailukaivoon tai muuhun vesinäytteenoton mahdollistavaan tarkkailupisteeseen, jonka jälkeen ne voidaan johtaa ojaan.

Ojaan johdettavan veden on oltava laadultaan sellaista, että vedestä ei aiheudu purkualueen liettymistä, vettymistä tai muuta haittaa eikä alueen avo-ojan pintaveden kiintoaine- tai muun kuormituksen haitallista lisääntymistä. Ojaan johdettavan veden kiintoainepitoisuuden on oltava alle 35 mg/kg.

7. Nevel Oy:n tulee laatia toteutussuunnitelma rankapuun ja hakkeen varastointi- ja käsittelykenttien hulevesien käsittelytavasta huomioiden lupamääräyksen 5 vaatimukset. Suunnitelma tarvittavine piirustuksineen tulee toimittaa valvontaviranomaiselle hyväksyttäväksi 31.12.2024 mennessä ja mahdolliset rakentamistoimenpiteet on toteutettava 31.12.2025 mennessä.

10. Rankapuut sekä valmis hake tulee varastoida asfaltoidulla alueella suunnitelmallisesti siten, että palovaara ja liian suurien varastojen kertyminen ehkäistään. Varastoinnissa on otettava huomioon, että alueella on riittävän leveät palokäytävät tulipalojen leviämisen estämiseksi ja palontorjuntakaluston liikkumisen mahdollistamiseksi. Varastoitava materiaalmäärä on sijoitettava siten, että kentällä on riittävästi tilaa vastaanottaa, varastoida ja käsitellä rankapuuta sekä varastoida valmista haketta. Työkoneilla on oltava riittävästi tilaa työskennellä. Varastointi on toteuttava siten, että varastoitavaa materiaalia ei kulkeudu kentän ulkopuolelle ja siten, että alueilla ei tapahdu varastokasojen sortumista tai muuta ympäristö- tai terveystarvettä.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Nevel Oy on vaatinut, että aluehallintoviraston päätöstä muutetaan siten, että lupamääräyksessä 10 sallitaan rankapuun varastoiminen sekä asfaltoidulla että asfaltoimattomalla tiivispohjaisella varastoalueella.

Vaatimuksen perusteluina on esitetty muun ohella seuraavaa:

Salon voimalaitosalue koostuu sekä asfaltoimattomasta tiivispohjaisesta että asfaltoidusta alueesta, joista kumpaakin tulee pystyä hyödyntämään rankapuun varastoinnissa. Rankapuussa ei ole oksia tai latvuksia. Rankapuuta varastoidaan Salon voimalaitoksella helpon kasaamisen ja pitkän säilyvyyden takia, joka mahdollistaa polttoaineen valmistuksen hakettamalla kysynnän mukaan. Rankapuun varastointi ei aiheuta ympäristöön merkittävää kuormitusta, kuten kiintoainetta tai pölyä.

Rankapuun varastointi tiivispohjaisella kentällä on PIPO-asetuksen (1065/2017) mukaista toimintaa sekä noudattaa kyseisen polttoainejakeen varastoinnin hyviä käytäntöjä. Asfaltoimattomalla alueella ei varastoida jyrshinturvetta, haketta tai hienojakoisia polttoaineita.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Salon kaupungissa.

Etelä-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty lausunto valituksesta. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) Ympäristö ja luonnonvarat - vastuualueelle, Salon kaupungille, Salon kaupungin ympäristönsuojelu-, terveysuojelu- ja kaavoitusviranomaisille sekä Varsinais-Suomen pelastuslaitokselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on lausunnossaan todennut, että lupamääräykseen 10 voidaan lisätä rankapuun varastointi myös tiivispohjaisella varastoalueella.

Salon kaupungin maankäyttöpalvelut ja Varsinais-Suomen pelastuslaitos ovat ilmoittaneet, etteivät ne anna vastineita asiassa.

Salon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta on vastineessaan todennut, että ympäristöluvan muuttamisella valituksen johdosta ei olisi haitallisia ympäristövaikutuksia. Lautakunta on viitannut PIPO-asetuksen (1065/2017) 11 §:n 3 momenttiin ja todennut, että voimalaitoksen tulisi pystyä hyödyntämään hakettamattoman puun varastoinnissa myös muuta kuin asfaltoimaansa aluetta, eikä tämä olisi sanottuun sääntökseen nähden lainvastaista.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue on vastineessaan todennut, että valituksenalaisen päätöksen lupamääräys 10 tulee pitää voimassa siten, että rankapuun ja hakkeen varastointia sekä haketusta saa tehdä ainoastaan voimalaitoksen asfaltoiduilla alueilla. Voimalaitoksen piha-alue tulee pitää puhtaana ja puun ja hakkeen varastokentän hulevedet ja mahdolliset sammutusjätevedet tulee saada kerättyä hallitusti sadevesikaivoihin kiintoaineen erottamiseksi ja tarkkailuohjelman mukaisen näytteenoton toteuttamiseksi. Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia siitä, että kiintoaineen ja mahdollisten haitta-aineiden kulkeutuminen hulevesien mukana ojiin ja edelleen Uskelanjokeen ja Halikonlahteen saadaan estettyä.

Nevel Oy on lausunnon, vastineiden ja ilmoitusten johdosta antamassaan vastaselityksessä todennut muun ohella, ettei tiivispohjaiselle välivarastointialueelle haeta lupaa suorittaa rankojen käsittelyä, kuten haketusta. Rankapuuta hyödynnetään raaka-aineena hakepolttoaineen valmistuksessa. Rankapuun varastoinnissa rangat pinotaan aluspuiden päälle ilman kiertämisen ja puiden kuivumisen varmistamiseksi. Rankapuun varastointi ei aiheuta pölyämistä tai merkittävää alueen likaantumista. Rankoja kerätään alueelle kevään ja kesän aikana puskurivarastoksi, jotka sitten lämmityskauden aikana haketetaan polttoaineeksi asfaltoidulla alueella. Haketus painottuu joului- ja huhtikuun väliseen aikaan.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus Nevel Oy:n valituksen hyväksyen muuttaa aluehallintoviraston päätöksen lupamääräyksen 10 kuulumaan seuraavasti (muutokset *kursiivilla*):

10. Rankapuut tulee varastoida asfaltoidulla alueella tai muulla tiivispohjaisella alueella ja valmis hake tulee varastoida asfaltoidulla alueella suunnitelmallisesti siten, että palovaara ja liian suurien varastojen kertyminen ehkäistään. Varastoinnissa on otettava huomioon, että alueella on riittävän leveät palokäytävät tulipalojen leviämisen estämiseksi ja palontorjuntakaluston liikkumisen mahdollistamiseksi. Varastoitava materiaalmäärä on sijoitettava siten, että kentällä on riittävästi tilaa vastaanottaa, varastoida ja käsitellä rankapuuta sekä varastoida valmista haketta. Työkoneilla on oltava riittävästi tilaa työskennellä. Varastointi on toteuttava siten, että varastoitavaa materiaalia ei kulkeudu kentän ulkopuolelle ja siten, että alueilla ei tapahdu varastokasojen sortumista tai muuta ympäristö- tai terveystarpeita.

Perustelut

Sovelletut oikeusohjeet ja lainvalmisteluaineisto

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset: 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista; 2) maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä; 3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä; 4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa; 5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista; 6) muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Saman pykälän 3 momentin mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöraja-arvoa sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lupamääräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä tekniikkaa. Lisäksi on tarpeen mukaan otettava huomioon energian ja materiaalien käytön tehokkuus sekä varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen.

Keskisuurten energiantuotantoyksiköiden ja -laitosten ympäristönsuojeluvaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1065/2017, jäljempänä PIPO-asetus) 1 §:n 3 momentin mukaan asetusta

sovelletaan ympäristönsuojelulain vähimmäisvaatimuksena toimintaan, johon tarvitaan ympäristönsuojelulain nojalla ympäristölupa.

Samanaikaisesti 2 §:n 14 kohdan mukaan asetuksessa tarkoitetaan polttoaineella kiinteää, nestemäistä tai kaasumaista poltettavaa materiaalia.

Samanaikaisesti 11 §:n 3 momentin mukaan polttoaineiden ulkovarastokenttien on oltava tiivispohjaisia ja niiden hulevesijärjestelmä on varustettava kiintoaineen erotuksella.

PIPO-asetuksen perustelumuistion (ympäristöministeriö 21.12.2017) mukaan asetuksen 11 § vastaisi kumottavan asetuksen 11 §:ää. Kumotun polttoaineteholtaan alle 50 megawatin energiantuotantoyksiköiden ympäristönsuojeluvaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (750/2013) perustelumuistion (ympäristöministeriö 22.10.2013) mukaan 11 §:n 3 momenttia on täsmennetty siten, että varastointikenttien tiiviys koskee kaikkia polttoaineita, ei vain kiinteitä polttoaineita. Aiemman kumotun polttoaineteholtaan alle 50 megawatin energiantuotantoyksiköiden ympäristönsuojeluvaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (445/2010) perustelumuistion (ympäristöministeriö 19.5.2010) 11 §:ää koskevien perusteluiden mukaan kiinteiden polttoaineiden varastointikentät edellyttäisi rakennettavaksi tiivispohjaisiksi ja niiden hulevesijärjestelmä varustettavaksi kiintoaineen erottimella. Tiivispohjaisella kentällä sen puhtaanapito on helppoa ja sadevedet voidaan ohjata hallitusti.

Asiassa saatu selvitys

Nevel Oy on hakenut ympäristölupaa Salon voimalaitoksen toiminnan olennaiselle muutokselle. Hakemus on muun ohella koskenut rankapuun haketus- ja murskaustoimintaa asfaltoidulla haketusalueilla 1 ja 2. Vuosittain hakettava määrä on hakemuksen mukaan noin 15 000 m³.

Lupahakemuksen ja sen täydennysten perusteella laitoksella varastoitava, hakettava ja murskattava rankapuu on maa- ja metsätaloudesta peräisin olevaa käsittelemätöntä puuta, jossa ei ole oksia ja latvuksia.

Rankapuun enimmäisvarastointimääräksi on hakemuksen täydennyksessä ilmoitettu 25 000 m³ ja hakkeen varastointimääräksi 20 000 m³. Rankapuuta varastoitaisiin pinta-alaltaan 1 390,80 m² kokoisella kentällä 1, ja rankapuuta ja polttokelpoisia jakeita kentillä 2 ja 3, joiden pinta-alat ovat 2 288,70 m² ja 5 433,00 m². Suurin osa puista on tarkoitus varastoida haketusalueiden 1 ja 2 läheisyydessä niin, että ne muodostavat meluvallin. Laitoksen varastoalueet ja kulkureitit ovat lupahakemuksen mukaan pääosin asfaltoituja.

Yhtiön hakemuksesta annetuista lausunnoista ja muistutuksista antaman 7.3.2024 päivätyn vastineen liitteenä toimitetun hakekenttien hulevesiä ja niiden käsittelytarvetta koskevan selvityksen mukaan rankavarasto- ja haketuskenttien kuivatus on nykyisellään järjestetty ritiläkantisilla hulevesikaivoilla ja hulevesiviemärillä. Myös jatkossa vedet tullaan johtamaan hulevesiviemäriä pitkin purkupisteelle.

Oikeudellinen arviointi

Asiassa on valituksen johdosta arvioitava, onko aluehallintovirasto voinut edellyttää rankapuun varastoimista asfaltoidulla alueella. Aluehallintoviraston ratkaisussa on viitattu yleisesti PIPO-asetukseen ja asfaltointia koskevan lupamääräyksen 10 perusteluissa paloturvallisuusseikkoihin sekä varastokasojen toimimiseen pölyn ja melun leviämisen esteenä.

Hallinto-oikeus toteaa, että hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella Salon voimalaitosalueella varastoitava rankapuu on PIPO-asetuksen 2 §:n 14 kohdassa tarkoitettua polttoainetta, jonka varastointiin sovelletaan ympäristönsuojelulain vähimmäisvaatimuksena PIPO-asetuksen säännöksiä ympäristönsuojelulain ohella. PIPO-asetuksen 11 §:n 3 momentti ei edellytä käyttämään polttoaineiden ulkovarastokentän tiivistysrakenteena nimenomaan asfaltointia. Tiivispohjaisen kenttärakenteen tarkoituksena on asetuksen perustelumistion perusteella ennen kaikkea ehkäistä varastoinnin maaperä- ja pohjavesivaikutuksia.

Hakemuksessa ei ole esitetty selvitystä varastokenttien rakenteista, tiiveydestä ja vesienhallintarakenteista, jotka olisivat olleet tarpeen tarvittavien lupamääräysten asettamiseksi. Kun kuitenkin otetaan huomioon rankapuiden varastoinnin melko rajatut ympäristövaikutukset, sijaintipaikka ja sen ympäristöolosuhteet, lupamääräyksen 5 mukaiset määräykset varastoalueiden hulevesien käsittelystä ja keräyksestä sekä se, että hakijan on lupamääräyksillä 4 ja 7 edellytetty toimittavan valvontaviranomaiselle suunnitelmat muun ohella rankapuun varastoinnin toteutuksesta sekä rankapuun varastointi- ja käsittelykenttien hulevesien käsittelystä, hallinto-oikeus katsoo, että päätöksessä ei ole ollut ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla päästöjen rajoittamiseksi ja ympäristön pilaantumisen tai sen vaaran ehkäisemiseksi tarpeen määrätä rankapuun varastointialueen pinnoittamisesta nimenomaan asfaltilla. Rankapuun varastoinnin haitallisia ympäristövaikutuksia on mahdollista ehkäistä riittävällä tavalla myös muulla tiiviillä kenttärakenteella.

Hallinto-oikeus muuttaa edellä esitetyn perusteella lupamääräystä 10 ratkaisuosasta ilmenevällä tavalla sallimalla rankapuiden varastoinnin myös muulla kuin asfaltoidulla tiivispohjaisella alueella.

Muut sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki 48 §:n 1, 2 ja 4 momentit, 49 §

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Salon kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **24.10.2025**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Janne Marttila ja Noora Britschgi sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Jenni Korpeinen.

Esittelijä käräjänotaari Essi Lehto

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta	Nevel Oy
Jäljennös maksutta	Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
	Salon kaupungin terveydensuojeluviranomainen
	Salon kaupungin kaavoitusviranomainen
	Salon kaupunginhallitus
	Varsinais-Suomen pelastuslaitos
	Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
	Etelä-Suomen aluehallintovirasto / Ympäristölupavastuualue
	Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15
Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:	https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/ /